

CZyste POWIETRZE NASZA WSPÓLNA SPRAWA

Informator dla mieszkańców
Gminy Raszyn

Listopad 2025 r.

Więcej informacji:

**Gmina
Raszyn**

DRODZY MIESZKAŃCY

Czyste powietrze jest kluczowe dla zdrowia oraz komfortu życia w naszej gminie. Dlatego chcemy podzielić się z Państwem najważniejszymi informacjami dotyczącymi jakości powietrza, obowiązujących przepisów oraz działań, które wspólnie możemy podejmować, aby Raszyn był miejscem bezpiecznym, zielonym i przyjaznym dla wszystkich pokoleń.

Wójt Gminy Raszyn
Bogumiła Stępińska-Gniadek

Działania gminy na rzecz czystego powietrza

Finansowanie i wspieranie programu wymiany pieców.

Powiadamy mieszkańców o przekroczeniach i złej jakości powietrza.

Realizacja kampanii edukacyjnej „Szanuję sąsiadów - nie spalam odpadów”.

Prowadzenie działań edukacyjnych z zakresu programu ochrony powietrza.

Realizacja nowych nasadzeń drzew i krzewów.

7 czujników pomiaru jakości powietrza.

Bezpłatny transport lokalny na liniach autobusowych R2 i R3, od roku 2026 również na linii R4.

Regularne mycie ulic na mokro ograniczające unoszenie się pyłów i poprawiające jakość powietrza.

CZYM JEST SMOG?

To mieszanina dymu i spalin unoszących się w powietrzu.

Wraz ze smogiem wdychamy:

- pyły zawieszone PM10 i PM2,5
- szkodliwe gazy (tlenki azotu, siarki, ozon przyziemny)
- rakotwórcze substancje, takie jak benzo(a)piren

Smog i pyły zawieszone (PM10, PM2,5), tlenki azotu czy też benzo(a)piren to cisi wrogowie naszego zdrowia. To one trafiają do naszych płuc i krwiobiegu, wpływając na zdrowie i codzienne samopoczucie.

Skąd bierze się smog?

Smog bierze się m.in. z:

- tzw. niskiej emisji, czyli dymu z kominów domów, pieców, kominków oraz małych kotłowni;
- starych pieców i spalania paliw złej jakości (mułów, flotokonzentratów, mokrego drewna, a także śmieci);
- transportu drogowego: spalin oraz pyłów powstających ze ścierania opon i klocków hamulcowych;
- kurzu unoszonego z dróg, zwłaszcza zimą i w czasie suszy.

Jakie są skutki smogu?

- Pyły wnikają do płuc i krwiobiegu – zwiększają ryzyko chorób serca, astmy i udaru.
- Dzieci narażone na smog częściej chorują na infekcje dróg oddechowych.
- Seniorzy i osoby przewlekle chore gorzej znoszą złą jakość powietrza.
- Smog obniża odporność i pogarsza nasze samopoczucie – bóle głowy, zmęczenie oraz alergię są częstsze, gdy powietrze jest brudne.

Czy wiesz, że...?

W Polsce wciąż oddychamy mocno zanieczyszczonym powietrzem i z tego powodu co roku ponad 40 000 osób umiera przedwcześnie.

Na Mazowszu wciąż zdarzają się dni, kiedy powietrze nie spełnia norm jakości. Oznacza to, że nawet kilka godzin przebywania na zewnątrz może zaszkodzić najbardziej wrażliwym osobom – dzieciom i seniorom.

Według raportu State of Global Air 2024 zanieczyszczenie powietrza jest obecnie drugim co do wielkości czynnikiem ryzyka zgonów na świecie, ustępując jedynie wysokiemu ciśnieniu krwi. Oddychanie zanieczyszczonymi powietrzem skraca przeciętną długość życia człowieka o 1 rok i 8 miesięcy.

Gmina
Raszyn

REGULACJE PRAWNE

Co oznaczają dla mieszkańców?

Uchwała antysmogowa Sejmiku Województwa Mazowieckiego

Uchwała antysmogowa została przyjęta w 2017 roku i stanowi akt prawa miejscowego. Obowiązuje ona wszystkich mieszkańców województwa, samorządy, a także podmioty działające na jego terenie. Regulacja ma przeciwdziałać emisji pyłów i szkodliwych substancji, które mają negatywny wpływ na zdrowie ludzi, a także na stan środowiska naturalnego i przyczyniać się do poprawy jakości i czystości powietrza.

- Od 11 listopada 2017 r. **można montować wyłącznie kotły spełniające normy emisyjne zgodne z wymogami ekoprojektu.**
- Od 1 lipca 2018 r. obowiązuje **zakaz spalania mułów, flotokonzentratów, węgla brunatnego, mialu węglowego (0-3 mm) oraz mokrego drewna o wilgotności powyżej 20%.**
Od 1 stycznia 2023 r. **nie wolno używać kotłów na węgiel lub drewno niespełniających klasy 3, 4 lub 5** według normy PN-EN 303-5:2012, **nie wolno eksploatować kotłów na paliwa stałe (w tym biomasę)** w nowo budowanych budynkach dla których wniosek o pozwolenie na budowę lub zgłoszenie zostały złożone po dniu 1 stycznia 2023 r., jeżeli istnieje techniczna możliwość podłączenia budynku do sieci ciepłowniczej, która znajduje się na terenie bezpośrednio przylegającym do działki inwestora na której znajduje się instalacja.
- Od 1 stycznia 2028 r. **nie będzie wolno stosować węgla kamiennego, a także paliw stałych produkowanych z wykorzystaniem tego węgla oraz używać kotłów na węgiel lub drewno klasy 3 lub 4** według normy PN-EN 303-5:2012. Użytkownicy kotłów klasy 5 wg normy PN-EN 303-5:2012 będą mogli z nich korzystać do końca ich żywotności, jeśli zostały zainstalowane przed 11 listopada 2017 r.
- **Posiadacze kominków do końca 2022 r. powinni wymienić je na urządzenia spełniające wymogi ekoprojektu** lub wyposażyć je w instalacje ograniczające emisję pyłu do wartości określonych w ekoprojekcie.

Program ochrony powietrza dla Województwa Mazowieckiego

Od 2020 r. obowiązuje program ochrony powietrza dla stref w województwie mazowieckim, w których zostały przekroczone poziomy dopuszczalne i docelowe substancji w powietrzu. Program określony został na podstawie rocznej oceny poziomów substancji w powietrzu za 2018 r.

- Program określa działania, które mają poprawić jakość powietrza na Mazowszu. Jego celem jest ograniczenie stężeń pyłów PM10, PM2.5 i benzo(a)pirenu w powietrzu.
- Na wszystkie gminy na terenie Mazowsza **został nałożony obowiązek przeprowadzenia wymiany nieefektywnych urządzeń** (kotłów, kominków, pieców kaflowych, piecokuchni itp.) opalanych paliwami stałymi.
- Gminy, w tym nasza gmina, **mają obowiązek prowadzenia inwentaryzacji palenisk, kontroli, akcji edukacyjnych i sadzenia zieleni, a także czyszczenia ulic na mokro.**
- Na terenie województwa mazowieckiego obowiązuje kategoriyczny **zakaz używania dmuchaw do liści.**

Program Ograniczenia Niskiej Emisji (PONE)

- Gmina Raszyn kontynuuje działania ograniczające emisję zanieczyszczeń, realizując **wymianę starych pieców na paliwo stałe niespełniających co najmniej klasy 5**, aby poprawić jakość powietrza i wyeliminować najbardziej emisyjne źródła ogrzewania.

- Mieszkańcy mogą otrzymać dofinansowanie do wymiany źródła ciepła, jednak **kotły gazowe i olejowe kwalifikują się do dofinansowania wyłącznie jako część instalacji hybrydowych z udziałem OZE** (np. pompy ciepła lub instalacji solarnej). Każde **ekologiczne urządzenie może być dofinansowane do 50% kosztów inwestycji, maksymalnie 8 000 zł.**

- Dotacja obejmuje demontaż starego pieca, zakup i montaż nowego urządzenia oraz niezbędne prace, takie jak podłączenia do sieci gazowej i elektrycznej, czy mające na celu przystosowanie pomieszczeń na cele grzewcze. **Urząd Gminy zapewnia wsparcie w przygotowaniu wniosków.**

Jak uzyskać dofinansowanie?

W naszej gminie działa program dotacji do wymiany pieców w ramach **Programu Ograniczenia Niskiej Emisji**. Można także korzystać z programów ogólnopolskich, takich jak:

- „Czyste Powietrze”, który oferuje **dofinansowanie do wymiany starych pieców oraz termomodernizacji budynków jednorodzinnych**. Dzięki niemu można uzyskać wsparcie m.in. na ocieplenie domu, wymianę okien oraz montaż OZE.
- „Moje Ciepło”, który **wspiera zakup i montaż pomp ciepła w nowych budynkach jednorodzinnych**. Jego celem jest zwiększenie udziału ekologicznych technologii grzewczych i ograniczenie zużycia paliw kopalnych.
- „Mój Prąd”, który umożliwia **uzyskanie dotacji do instalacji fotowoltaicznych i magazynów energii w gospodarstwach domowych**. Dzięki temu mieszkańcy mogą produkować własny prąd i obniżyć rachunki za energię.

Pomoc w przygotowaniu wniosków o dofinansowanie można uzyskać w Urzędzie Gminy, gdzie pracownicy udzielają niezbędnych informacji i konsultacji.

**Gmina
Raszyn**

PAMIĘTAJ

Twoje działania mają znaczenie:

Nie pal odpadów ani wilgotnego drewna

To truje sąsiadów i Ciebie. Palenie śmieci jest zabronione i podlega karze

Nie spalaj złej jakości opału

Palenie niewłaściwym paliwem, jest nie tylko szkodliwe, ale także mało wydajne energetycznie

Wymień stary piec na ekologiczne źródło ciepła

Możesz uzyskać dofinansowanie i uniknąć grzywny lub mandatu

Wybieraj transport przyjazny środowisku

Proste rozwiązania są najlepsze: rower, komunikacja miejska, wspólne przejazdy

Oszczędzaj energię

Gaś światło, korzystaj z energooszczędnych urządzeń, obniż temperaturę w domu o 1°C

Oszczędzaj ciepło

Termomodernizacja budynków chroni przed stratami ciepła i wysokimi rachunkami

Inwestuj w odnawialne źródła energii

Pomyśl o urządzeniach, które dostarczą Ci darmową energię ciepłą i elektryczną

Sadź drzewa i dbaj o zieleń

To naturalne filtry powietrza. Sadź drzewa w ogrodzie, balkon ozdób kwiatami doniczkowymi

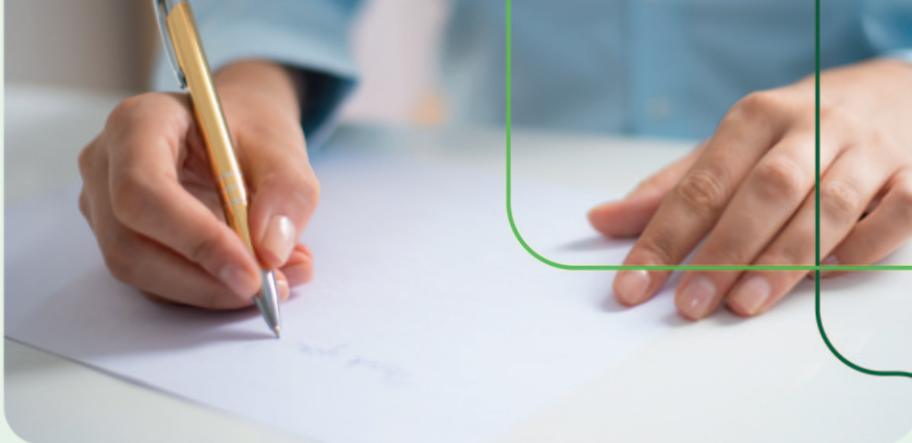
Nie bój się reagować, gdy inni zatrują powietrze

Zwróć uwagę lub poinformuj odpowiednie służby

KARY

Co warto wiedzieć?

Za co grożą kary:

- Za używanie pieca lub kotła, który nie spełnia wymagań (tzw. „kopciucha”).
- Za spalanie śmieci, plastików, odpadów lub mokrego drewna.
- Zakazane jest stosowanie mułów, flotokonzentratów, węgla brunatnego i mokrego drewna.

- Za brak współpracy podczas kontroli (np. odmowę wpuszczenia uprawnionych pracowników Urzędu Gminy bądź kontrolerów Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska do sprawdzenia paleniska). Zgodnie z art. 225 Kodeksu karnego, udaremnianie lub utrudnianie przeprowadzenia kontroli jest przestępstwem zagrożonym karą pozbawienia wolności do lat 3.
-

Wysokość kar:

- Mandat do 500 zł na miejscu, a w przypadku skierowania sprawy do sądu – grzywna do 5 000 zł.

Jak postępować, aby nie otrzymać kary:

- Wymień stary piec na nowoczesne źródło ciepła.
- Skorzystaj z dofinansowania w gminie Raszyn lub z programu „Czyste powietrze”.
- Dbaj o stan pieca i przewodów kominowych.

Pamiętaj, że:

Jeżeli w Twoim budynku wymieniono kopciucha, zainstalowano dodatkowe lub nowe źródło ciepła (np. nowy kocioł gazowy, pompę ciepła, piec na paliwo stałe, kominek itp.), istnieje obowiązek zgłoszenia tego faktu w Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków.

Za brak zgłoszenia do CEEB grozi grzywna w wysokości do 500 zł, a w przypadku skierowania sprawy do sądu, kara może wynieść nawet 5 000 zł. Można jej uniknąć, składając deklarację.

GDZIE SZUKAĆ POMOCY I INFORMACJI?

Skontaktuj się z pracownikami Urzędu Gminy pod numerami telefonu:
+48 22 701 78 78 | +48 22 701 79 16 | +48 22 701 79 06

Zapytaj o dofinansowanie i wsparcie w działaniach proekologicznych w Urzędzie Gminy.

Więcej informacji:

